

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Кафедра української літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

з науково-педагогічної роботи

_____ доц. Гусєв С.О.

«___» _____ 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни**

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

підготовки	здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра
галузі знань	06 Журналістика
спеціальності	061 Журналістика
освітня програма	Журналістика
факультет	Філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Вінниця – 2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Українська література» розділу українська література другої половини ХІХ – початку ХХ століття» для студентів за спеціальністю 061 Журналістика

« ____ » _____ 2020 року с.

Розробник: Зелененька І. А., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української літератури

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української літератури.

Протокол від « ____ » _____ 2020 року № ____

Завідувач кафедри
української літератури
« ____ » _____ 2020 року

доц. А. П. Віннічук

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Протокол від « ____ » _____ 2020 року № ____

Голова навчально-методичної комісії
факультету філології й журналістики
імені Михайла Стельмаха

_____ доц. Кухар Н.І.

« ____ » _____ 2020 року

1. Опис навчальної дисципліни «Українська література»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація/спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів Загальна кількість – 15 3 семестр – 5	Галузь знань 06 Журналістика	Вибіркова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – –	Спеціальність 061 Журналістика		
Загальна кількість годин – 450 3 семестр – 150			3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,1 самостійної роботи студента – 5.2	Ступінь вищої освіти: бакалавр	24 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	8 год.
		Лабораторні	
		0 год.	– год.
		Самостійна робота	
		94 год.	136 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 61 % аудиторних; 39 % самостійної роботи, для заочної форми навчання – 12 % аудиторних; 88 % самостійної роботи

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Мета навчальної дисципліни – сформувати у студентів цілісне уявлення про літературний процес другої половини XIX – початку XX століття, ґрунтуючись на трактуванні його як частини світового літературного контексту, з окремою стильовою та жанровою динамікою, активним простором інтеркультурних зв'язків.

2.2. Завдання навчальної дисципліни:

простежити загальні закономірності розвитку літературного процесу другої половини XIX – початку XX століття;

розкрити сутність культурно-історичних феноменів українського письменства, акцентуючи увагу на його визначних постатях і пам'ятках;

визначити роль і місце української літератури в контексті світової літератури;

визначити роль художньої літератури зазначеного періоду в суспільно-політичному житті України.

2.3. Компетентності

2.3.1. Загальні компетентності

здатність до образного мислення, аналізу та синтезу;

здатність застосовувати на практиці набуті теоретичні знання.

2.3.2. Фахові компетентності

знання та розуміння основних шляхів й закономірностей розвитку української літератури;

здатність визначати специфіку суспільно-історичного контексту розвитку української літератури від давнини до сьогодення;

здатність давати стильові характеристики кожного періоду української літератури;

здатність оцінювати та визначати роль і місце письменника в літературному процесі доби;

здатність проводити літературознавчий аналіз художніх текстів тексти, визначених програмою.

2.4. Програмні результати навчання

вміння опрацьовувати літературно-критичні праці й користуватися довідковою літературою;

вміння характеризувати кожен з періодів українського письменства в суспільно-історичному контексті й обґрунтовувати причину їх зміни;

вміння осягати сутність культурно-історичних феноменів літературних надбань від давнини до сьогодення;

вміння визначати культурно-історичну цінність творів українського письменства в контексті світової літератури;

вміння з'ясовувати культурно-історичну функцію твору та його автора в сфері національної й світової літератур;

вміння упорядковувати, оцінювати, аналізувати, порівнювати художні твори, опираючись на здобуті знання;

вміння виробляти та відстоювати власну позицію під час розв'язання літературознавчої проблеми шляхом ведення дискусії.

3. Програма навчальної дисципліни «Історія української літератури» розділу «Історія української літератури др. половини XIX – поч. XX ст.»

Розділ 1.

Літературний процес 70-90-х років XIX століття

Тема 1. Література 70-90-х рр. XIX ст. Іван Нечуй-Левицький. Життєвий і творчий шлях. Світоглядні й естетичні позиції та їх вплив в естетичних деклараціях і творчості. Жанрово-тематичний діапазон художньої прози. Тематика, сюжетно-композиційні особливості, новації образотворення («Дві московки», «Причепа»).

Повість «Микола Джеря». Новий тип позитивного героя. Відтворення пореформеної доби («Бурлачка»). Жанрово-стильові особливості повістей.

Гумористично-сатиричне забарвлення прози. Художня специфіка оповідань про сільських бабів. Повість «Кайдашева сім'я»: морально-етичний аспект, соціальна проблемність, новаторство. Картини життя духовенства («Афонський пройдисвіт», «Старосвітські батюшки та матушки»). Гумористично-сатиричні засоби індивідуалізації.

Роман «Хмари», актуальність проблематики. Типологія позитивних героїв «ідеологічної» прози з життя української інтелігенції. Історична тематика та її висвітлення у прозі і драматургії (оглядово). Жанри комедії («На кожум'яках») та водевілю («Голодному й опеньки – м'ясо»), ідейно-художня вартість набутку. Роль і місце творчості І. Нечуя-Левицького.

Тема 2. Панас Мирний. Суспільно та літературно-естетичні позиції митця. «Роздвоювання» (М. Зеров) як спосіб життя письменника і чиновника.

Рання творчість. Традиції і новаторство в оповіданнях «Лихий попутов», «П'яниця». Паралелізм і контрастність художніх біографій в повісті «Лихі люди» («Товариші»). Жанрово-композиційне та стильове новаторство твору.

Роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»: історія написання, жанр. Сюжетно-композиційна специфіка, тип нарації, стиль, масштабність проблематики. Поєднання психологізму з принципом соціального детермінізму. Образна система. Епічна драматизація та елементи ліризації (пейзаж). Доля твору, внесок співавторів.

«Повія» як зразок соціально-психологічного роману нового типу. Творча історія. Жанрово-композиційне новаторство. Поєднання психологічного аналізу з соціальною студією пореформеного суспільства.

Оповідання та повісті Панаса Мирного 80-90-х років («Голодна воля», «Лихо давнє і сьогочаснє», «Морозенко»). Творчість останніх років (оглядово). Драматургія Панаса Мирного. Особливості реалізму, стильові ознаки прози. Панас Мирний як творець соціально-психологічного роману нового типу.

Тема 3. Борис Грінченко. Життєпис літератора, вченого й поборника національного відродження народу. Світоглядно-естетичні позиції. Критико-публіцистичні виступи («Листи до України Наддніпрянської», «Перед широким світом»).

Поезія Б. Грінченка: панівне громадське чуття, жанрове розмаїття, образна система, поетика. Внесок автора в розвиток поетичних форм української поезії.

Прозовий доробок письменника: тематика, образна система, специфіка жанрової форми. Внесок Б. Грінченка у повістярство та романістику. Твори з життя інтелігенції. Дилוגія «Серед темної ночі», «Під тихими вербами». Загальна характеристика драматургії Б. Грінченка («Серед бурі», «Степовий

гість»). Фольклорно-етнографічні, мовознавчі, педагогічні праці. Місце творчості Б. Грінченка в українській літературі.

Тема 4. Драматургія 70-90-х років XIX століття. Марко Кропивницький. Життєвий і творчий шлях. Акторська діяльність. Роль і внесок в діяльність першого професійного театру. Еволюція драматурга. «Дай серцю волю, заведе в неволю» як зразок народно-побутової драми. Актуальність проблематики п'єси «Доки сонце зійде, роса осі виїсть».

Процес розвитку сільського буржуа в драмах «Глитай, або ж павук» та «Олеся»: Бичок – Балти. Психологізація образів, викривально-сатиричне спрямування творів. «По ревізії» як водевіль нової якості. Історична тема в драматургії М.Кропивницького. Роль і місце драматургії письменника в становленні українського реалістичного театру.

Тема 5. Михайло Старицький. Життя і діяльність. Світогляд, естетичні вподобання. Новаторський характер лірики М. Старицького. Тематичні обрії. Розширення жанрового діапазону, нові поетичні інтонації, урізноманітнення метрики, поетичної образності.

Фольклорна основа соціальної драми «Ой не ходи, Грицю». Традиції і новаторство в розв'язанні проблеми творчої особистості («Талант»). Новаторство М. Старицького у розробці історичної тематики («Богдан Хмельницький», «Оборона Буші» та ін.).

Творчий внесок драматурга у розвиток жанрів водевілю та комедії («За двома зайцями» тощо). М. Старицький як романіст і повістяр. Ідейно-естетичні концепції і художнє відтворення історії. Місце творів у спадщині письменника, значення в розвитку прози.

Тема 6. Іван Карпенко-Карий. Життєвий і творчий шлях, вияви таланту драматурга. Жанрово-тематичний діапазон творчості. Новаторський характер конфлікту («Бурлачка»). Система образів, стиль. Суспільна зумовленість характерів братів Окунів («Розумний і дурень»), засоби творення. Психологізм образу Цоколя («Наймичка»). Трагізм жіночого образу.

Галерея сільських «чумачих» на шляху створення соціальної комедії. Масштабність і хист характеротворення («Сто тисяч», «Хазяїн»). Жанрова природа та художня специфіка п'єс. Життєвість проблематики, комедіографічна майстерність («Мартин Боруля»). Новаторство діалогії «Суєта» – «Житейське море». Історична тематика драматургії І.Карпенка-Карого.

Романтичний характер п'єс («Бондарівна», «Гандзя»), культивування мелодраматизму («Лиха іскра поле спалить і сама щезне»), жанр комедії-жарту («Паливода XVIII ст.»). Утвердження історичної трагедії в кінці XIX ст. («Сава Чалий»). Майстерність драматурга, секрети високої сценічності його творів, особливості стилю, значення спадщини.

Тема 7. Іван Франко. І. Франко – титан праці: енциклопедизм спадщини, унікальність доробку для розвитку літератури, науки, культури. Еволюція суспільно-політичного ідеалу від «старого щиролюдського» соціалізму до національно-державницької ідеї.

Багатоплановість ранніх проб пера, динамічний розвиток поета. Два видання збірки «З вершин і низин». Збірки «Зів'яле листя», «Мій Ізмарагд». Жанр притчі й легенди. Галицька дійсність у циклах «По селах», «До Бразилії!».

Філософські мотиви, автобіографізм, дійовий гуманізм збірки «Із днів журби». «Semper tiro» як збірка глибоко сутньої зрілої думки й високохудожньої форми; тематично-жанрове багатство («Буркунські станси», «Конкістадори», «Нові співомовки»). Поетичні тестаменти Франка («Із книги Кааф»). Розширення ідейно-образного кола малої прози 80-х рр., зростання питомої ваги алегоризму, притчево-параболічних структур, засобів умовності.

Національне й соціальне самоусвідомлення селянства, спроби політичних новочасний суспільний роман виховання, психологічне полотно про особисту драму «нового» героя. Морально-етична проблематика («Для домашнього вогнища»). Сатиричні твори, масштабність узагальнення («Доктор Бессервіссер», «Звірячий бюджет» та ін.).

Розділ 2. Літературний процес кінця XIX – початку XX століття

Тема 8. Михайло Коцюбинський. М. Коцюбинський – майстер української прози кінця XIX – початку XX століття. Зв'язок з учасниками народницького руху на Поділлі. Вплив революційного народництва 70-90-х років, української і європейських літератур на формування світогляду письменника. Гуманістична спрямованість ранніх творів («Андрій Соловійко, або Вченіє світ, а невченіє тьма», «21-го грудня, на Введеніє», «Дядько та тітка»). Розмірена хронологічність оповіді, докладність описів, моралізаторські сентенції; увага до зовнішнього малюнка подій; драматична загостреність реальних колізій, динамічність і психологічна насиченість стилю. Оповідання про дітей («Ялинка», «Харитя», «Маленький грішник»). Мальовничість, експресивність зображення руху, художній лаконізм. Панас Мирний про оповідання «Харитя».

Геройко-романтичний характер оповідання «Дорогою ціною». Патріотичний пафос твору. Критика морального убозтва, ідейної неспроможності ліберальних народників, показ їх деградації в новелі «Лялечка». Політична злободенність твору.

Тема революції 1905 року. Концепція народу як сили, здатної досягнути оновлення суспільства. Відображення динаміки суспільних протиріч, вимога зв'язку мистецтва з розвитком суспільства. Новели «Сміх», «Він іде!» – гнівний

протест митця проти чорносотенної політики погромів. Майстерність М. Коцюбинського у змальовуванні маси.

Новела «Intermezzo» – поетичний маніфест найважливіших принципів мистецтва. Своєрідна поетичність оповіді; багатофункціональна роль пейзажу; соціально-філософське звучання теми сонця; новизна тропів; гармонія почуттів, барв, звуку, запаху, глибина філософської думки. Елементи імпресіонізму. Значення твору.

Повість «Fata morgana». Конкретно-історична канва зображуваного. Новаторське трактування традиційної теми села.

«Тіні забутих предків». Взаємодія двох принципів ставлення до життя – романтично-піднесеного, активного, сповненого духу протесту, і буденно-прозаїчного, позначеного рисами пристосування до пануючих норм життя. Творчий підхід у використанні фольклору, в осмисленні гуцульської міфології. Стильове новаторство. Максим Горький про повість.

Тема 9. Ольга Кобилянська. Життєвий і творчий шлях. Формування суспільно-політичних та літературно-естетичних поглядів. Повість «Людина» – етапний твір у творчості О. Кобилянської. Повість «Царівна». Тематична новизна, художнє багатство твору: місце інтелігенції в суспільстві; свобода людини і її протидія насильству та гніту; жіноче питання. Особливості композиції. Критика про повість «Царівна».

Повість «Земля». Проблематика. Тема трагічного становища селянства, обездоленого і залежного від влади землі. Відповідність авторської концепції, вираженої в образній формі, історичній правді, історичній тенденції свого часу.

«В неділю рано зілля копала...» – незрівнянна епопея кохання (В. Бобинський). Глибокий філософський зміст твору. Модифікація фольклорних образів. Засудження лихоліть війни в новелах «Назустріч долі», «Юда», «Лист засудженого вояка до своєї жінки». Тема трагедії буковинського народу, насильно втягнутого в криваву імперіалістичну війну.

Реалістичні образи людських трагедій за умов приватновласницького ладу у творах Кобилянської 20-х років («Вовчиха», «Огривай, сонце», «Але господь мовчить»). Місце спадщини письменниці в українському літературному процесі. Образ Ольги Кобилянської в художній літературі. Письменниця в оцінці сучасного літературознавства.

Тема 10. Леся Українка (Лариса Петрівна Косач-Квітка). Життєвий і творчий шлях. Літературно-естетичні погляди. Засвоєння естетики Т. Шевченка. Боротьба за громадянськість, поглиблення народності, суспільної ролі літератури.

Лірика. Збірки поезій «На крилах пісень», «Думи і мрії», «Відгуки». Мотиви лірики: заклик до визвольної боротьби; утвердження ролі художнього

слова як зброї у визвольній боротьбі народу; ідея єднання трудящих; патріотичний пафос; уславлення творчого генія народу («Напис в руїні»); поетизація визвольної боротьби («Пісні про волю»); сатиричне викриття ліберального панства («Пан-народовець», «Практичний пан»); оспівування краси природи рідного краю («Подорож до моря», «Давня весна»); інтимно-особистісні мотиви («Хотіла б я тебе, мов плющ, обняти...» та ін.).

Поєми. Елементи епосу (оповідь, сюжетність) в поемах Лесі Українки. Своєрідна міграція мотивів і образів лірики – в поемах: теми патріотизму («Самсон»), вирішальної ролі народу у визвольній боротьбі («Роберт Брюс, король шотландський»), покликання митця («Давня казка»). Особливості поезики.

Драматургія Лесі Українки. Ідейна концепція драматичної поеми «Кассандра». Актуальність проблеми «двох правд». Глибоко трагічний образ пророчиці. Драматична поема «Бояриня», її пафос, проблематика, художні образи. Моральне кредо письменниці, високий гуманістичний ідеал краси вільнолюбивого незнищеного людського духу («Лісова пісня»). Джерела твору.

Творчість Лесі Українки в оцінці критики. Образ письменниці в художній літературі. Місце поетеси і драматурга в історії світової культури. Вшановування пам'яті Лесі Українки в Україні та за рубежом. Літературознавчі дослідження про її творчість.

Тема 11. Василь Стефаник. Життєвий та творчий шлях. Оригінальний спосіб відтворення духовного світу селянина-трудолюбця; сила проникнення в таємниці людської душі, вражаюча правда психологічного аналізу; багатство жанрових форм; монументальність мислення в мініатюрі. Твори про рекрутчину: «Виводили з села», «Стратився». Тема еміграції в новелі «Камінний хрест». Конкретно-історична канва зображуваного. Символічний образ камінного хреста. О. Кобилянська про новелу. Картини зубожіння і пролетаризації селян у новелах «Засідання», «З міста йдучи», «Май» та ін. Рівень людяності – один із важливих принципів характеристики вїтця, радних, Романихи («Засідання»). Протиставлення вїтцю «новітнього мужика». Соціальне і психологічне обґрунтування вчинків героїв. Оригінальність новели «З міста йдучи». Спосіб «непрямого» відображення явищ дійсності. Соціальна драма широких селянських мас у новелі «Май». Майстерність діалогізованого монологу в розкритті стану героя.

Проблема батьків і дітей у новелах «Діти», «Сама саміська», «Скін», «Осінь». Фатальність долі старих німецьких людей в експлуататорському світі. Новели В. Стефаника в контексті української та європейської новели.

Тема пролетаризації селянства. Новела «Синя книжечка»- «малесенька трагедія усіх хлопів на світі». Леся Українка про новелу. Життєва основа новели «Палій». Особливості композиції, система образів та засоби їх творення. Новели про події першої світової війни та її наслідки в житті селянства («Діточа пригода», «Пістунка», «Гріх», «Думає собі Касіяниха...», «Мати»). Мотив соціального та національного визволення, возз'єднання українського народу («Марія»). Галицьке село в період польської окупації. Новела «Воєнні шкоди». Бунтарські прагнення селянства в новелі «Morituri», «Дурні баби». Життєвий настрій і гумор новел. Особливості стилю новеліста. Творчий метод. Риси модернізму. В. Стефаник в оцінці критики. Його твори на сцені і в кіно. Розвиток традицій Василя Стефаника українськими прозаїками.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пз	лз	інд	с.р.		лк	пз	лз	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1												
Розділ 1.												
Розділ 1. Літературний процес 70-90-х років XIX століття												
Тема 1. Вступ	8	2	2			4	6					6
Тема 2. Іван Нечуй- Левицький	12	4	4			4	10					10
Тема 3. Панас Мирний	12	4	4			4	13	3				10
Тема 4. Борис Грінченко	12	2	2			8	10					10
Тема 5. Драматургія 70-90-х років XIX століття. Тема 6. Марко Кропивницький, М.Старицький, Тема 7. І.Карпенко- Карий	12	2	2			8	12		2			10
Тема 7. Іван Франко	12		2			10	12		2			10
Разом за розділом 1	68	14	16	–	–	38	63	3	4	–	–	56
Розділ 2.												
Літературний процес кінця XIX – початку XX століття												

Тема 8. Михайло Коцюбинський	16	2	2			12	12					12
Тема 9. Ольга Кобилянська	10	2	2			6	12					12
Тема 10. Леся Українка (Лариса Петрівна Косач- Квітка)	18	2	4			12	14		2			12
Тема 11. Василь Стефаник	12	2	2			8	15	3				12
Тема 12. «Молода Муза»	8		2			6	18		2			16
Тема 13. Володимир Винниченко	18	2	4			12	16					16
Разом за розділом 2	82	10	16			56	87	3	4			80
Усього годин	150	24	32	-	-	94	150	6	8	-	-	136

5. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1.	Повість «Хмари» Івана Нечуя-Левицького	2	
2.	Діалогія Бориса Грінченка «Серед темної ночі» та «Під тихими вербами»	2	
3.	«Князь Єремія Вишневецький» І Нечуя-Левицького	2	
4.	Драматургія Івана Карпенка-Карого	2	
5.	Лірична драма Івана Франка «Зів'яле листя»	2	2
6.	«Украдене щастя» І. Франка	2	
7.	Повість Івана Франка «Перехресні стежки»	2	2
8.	Новелістика Михайла Коцюбинського	2	
9.	Теоретична концепція вольової особистості у творчості Леся Кобилянської	2	2
10.	«Камінний господар» Лесі України	2	
11.	Драматургія Володимира Винниченка	2	
12.	Героїчний пафос лірики Лесі Українки	2	
13.	Василь Стефаник – майстер новели	2	2
14.	Ностальгійні мотиви лірики Олександра Олеся	2	
15.	Творчість Архипа Тесленка та Степана Васильченка	2	
Усього годин		32	8

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

Навчальним планом не передбачено.

7. Індивідуальні заняття

Навчальним планом не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1.	Стан культурного життя в українській літературі XIX – поч. XX ст.	4	
2.	Іван Нечуй-Левицький	4	8
3.	Панас Мирний.	4	12
4.	Борис Грінченко	6	9
5.	Марко Кропивницький	4	9
6.	Іван Карпенко-Карий	8	10
7.	Іван Франко	10	16
8.	Михайло Коцюбинський	8	10
9.	ОльгаКобилянська	12	8
10.	«Молода муза»	6	8
11.	В.Винниченко	12	16
12.	Леся Українка. Поєми	6	16
13	Василь Стефаник	4	14
	Усього годин	94	136

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання не передбачено.

10. Методи й технології навчання

Спосіб організації навчальної діяльності студентів під час вивчення «Українського фольклору» зумовлений закономірностями й особливостями змісту навчального предмета. Для реалізації мети і завдань навчальної дисципліни буде використано такі методи навчання:

1) методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні (евристичний метод – бесіда, акроматичні (викладальні) – пояснення, розповідь, лекція, інструктаж, робота з підручником); наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження); практичні роботи;

2) методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів (метод навчальної дискусії, метод забезпечення успіху в навчанні, метод створення новизни навчального матеріалу); методи стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання.

Пояснювально-ілюстративний метод: повідомлення інформації з використанням різних засобів з подальшим усвідомленням такої інформації та її фіксацією у пам'яті студентів. Найчастіше метод реалізується на лекціях у формі розповіді чи пояснення складного теоретичного та (або) великого за обсягом навчального матеріалу тощо.

Репродуктивний метод: відтворення і повторення способу діяльності за сформованим динамічним стереотипом дій. Метод є корисним для засвоєння основних понять.

Метод проблемного викладу навчального матеріалу передбачає створення проблемних ситуацій, надання допомоги студентам у їхньому аналізі з подальшим спільним розв'язанням поставлених завдань. Під час вивчення навчальної дисципліни викладач формує у студентів зразки наукового пізнання та вирішення проблемної ситуації.

Частково-пошуковий (евристичний) метод спрямований на залучення студентів до самостійного розв'язання пізнавального завдання. При цьому студенти опановують різні способи пошуку інформації, формують переконаність в істинності нових знань, аналізують достовірність отриманих результатів та можливі помилки та труднощі.

Дослідницький метод спрямований на залучення студентів до самостійного розв'язання завдання наукового характеру з використанням сучасних засобів обчислювальної техніки та інформаційно-комунікаційних технологій. При вивченні навчальної дисципліни студенти можуть виконувати науково-дослідні завдання з подальшим оформленням та оприлюдненням отриманих наукових результатів. При цьому викладач орієнтує студентів на проведення досліджень, долучає до їхньої самостійної організації.

Дистанційне навчання передбачає використання інтерактивної взаємодії тих, хто навчається, у парах, у групах, продуктивним є застосування хмарних технологій.

Серед словесних методів навчання увагу акцентуємо на лекції, навчальній дискусії, диспуті, консультації. Активізовано комп'ютерну презентацію, відеометоди поєднані з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання: дистанційними та мультимедійними. Під час практичних занять будуть використані новітні мультимедійні та комп'ютерні технології: робота в парах, групове навчання, мозковий штурм. На чільному місці перебуватиме індивідуальна науково-дослідна робота.

При викладанні навчальної дисципліни використовуються як традиційні, так і сучасні, зокрема особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні технології навчання. Зокрема, для активізації освітнього процесу передбачено застосування проблемних лекцій, ділових ігор, занять-дискусій тощо. Лекції будуть органічно поєднуватися з практичними заняттями, а й із самостійною роботою, яка полягає в самостійному опрацюванні теоретичного матеріалу, підготовці до практичних занять, пошуку необхідної інформації, підборі та огляді літературних джерел за заданою тематикою, виконанні індивідуальних завдань тощо.

11. Критерії та методи оцінювання

Методи контролю забезпечують одержання зворотної інформації про зміст, характер і досягнення в навчально-пізнавальній діяльності студентів і про ефективність засвоєння навчального матеріалу.

Під час перевірки ефективності взаємодії між викладачем і студентами буде використано такі методи контролю:

метод усного контролю (індивідуальне опитування, фронтальна перевірка);

метод письмового контролю (контрольна робота, метод практичної перевірки, метод тестового контролю).

За місцем у навчальному процесі домінують такі види контролю: попередній, поточний, періодичний, підсумковий, самоконтроль.

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень студента
<p style="text-align: center;">А 90-100 балів ВІДМІННО</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності.</p> <p>Студент проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання.</p> <p>Студент спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення.</p> <p>Студент проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>

<p>В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні. Студент володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>
<p>С 75-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Студент усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком. Студент спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо. Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.</p>	<p>ДОСТАТНИЙ</p>
<p>Д 60-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність студентів є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.</p>	<p>ЗАДОВЛІЛЬНИЙ</p>
<p>Е 50-59 балів ДОСТАТНЬО</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.</p>	<p>НИЗЬКИЙ</p>
<p>Fx 35-49 балів НЕЗАДОВЛІЛЬНО</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.</p>	<p>НЕЗАДОВЛІЛЬНО</p>

F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	
----------------------------------	--	--

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль і самостійна робота																Екзамен	Сума							
Розділ 1								Розділ 2																
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		30	100						
A	C	A	C	A	C	A	C	A	C	A	C	A	C	A	C	A	C	A	C	A	C	K		
2	2	2	2	2	2	2	2	7	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	7	30	100

Шкала оцінювання: стобалова, ECTS, розширена

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, заліку
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	дуже добре
75-79	C	добре
60-74	D	задовільно
50-59	E	достатньо
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	неприйнятно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

- навчальна програма дисципліни;
- робоча програма навчальної дисципліни;
- плани лекційних занять;
- плани практичних занять;
- плани самостійної роботи;
- зміст індивідуальних завдань;
- конспект лекцій з дисципліни;

- питання до поточного контролю знань студентів;
- питання до підсумкового контролю знань студентів;
- інші матеріали.

14. Рекомендована література

Основна

1. Історія української літератури (70-90-ті роки): У 2-х кн. (За ред. проф. О. Гнідан). Київ, 2002. Кн. 1. 575 с., 2003. Кн. 2. 439 с.
2. Історія української літератури: Кінець XIX – початок XX століття: У 2 кн. (За ред. проф. О. Гнідан): Кн. 1. Київ, 2005. 624 с.; Кн. 2. Київ, 2006. 496 с.
3. Історія української літератури XIX століття: У 2 кн. Кн. 2 (за ред. академ. М. Жулинського). Київ, 2006. 712 с.
4. Історія української літератури XX століття: У 2 т. Т. 1. (За ред. академ. В. Дончика). Київ, 1998. 464 с.
5. Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія: У 3 кн. Кн. 2. (За ред. П. Федченка). Київ, 1998. 352 с.

Додаткова

1. Агеева В. Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму. Київ, 2003. 504 с.
2. Антонович Д. Триста років українського театру: 1619-1919. Київ, 2003. 240 с.
3. Антофійчук В., Нямцу А. Євангельські мотиви в українській літературі кінця XIX – XX століття. Чернівці, 1996. 275 с.
4. Білецький О. Літературно-критичні статті. Київ, 1990. 254 с.
5. Генік-Березовська З. Початки українського модернізму // Генік-Березовська З. Грані культур: Бароко. Романтизм. Модернізм. Київ, 2000. 232 с.
6. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурс раннього модернізму. Постмодерна інтерпретація. Львів, 1997. 300 с.
7. Драй-Хмара М. Літературно-наукова спадщина. Київ, 2002. 260 с.
8. Єфремов С. Літературно-критичні статті. Київ, 1993. 480 с.
9. Жулинський М. Із забуття – в безсмертя. Київ, 1990. 447 с.
10. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст. Франківський період. Київ, 1992. 200 с.
11. Кузнецов Ю. Імпресіонізм в українській прозі к. XIX – поч. XX ст.: Проблеми естетики і поезики. Київ, 1995. 315 с.
12. Лисяк-Рудницький І. Модерністична доба: Від 1890-х років до Першої світової війни // Лисяк-Рудницький І. Історичне есе. Київ, 1994. С. 156-185.
13. Матющенко А. Час героя: Українська драматургія першої третини XX століття. Київ, 2004. 125 с.
14. Нові імена програми з української літератури. (Упоряд. В. Неділько). Київ, 1993. 351 с.
15. Павличко С. Теорія літератури. Київ, 2002. С. 21-423.
16. Павличко С. Фемінізм. Київ, 2002. 560 с.

17. Погребенник В. Фольклоризм української поезії: кінець ХІХ – перші десятиріччя ХХ століття. Київ, 2002. 200 с.
18. Соловей Е. Українська філософська лірика: Навчальний посібник. Київ, 1999. 368 с.
19. Ставицький О. Українська драматургія початку ХХ століття. Київ, 1984. 126 с.
20. Ткачук М. Наративні моделі українського письменства. Тернопіль, 2007. 463 с.
21. Хороб С. Українська модерна драма кінця ХІХ – поч. ХХ століття: Неоромантизм, символізм, експресіонізм. Івано-Франківськ, 2002. 212 с.
22. Чикаленко Є. Спогади (1861-1907). Київ, 2003. 422 с.
23. Чопик Р. Переступний вік: Українське письменство на зламі ХІХ-ХХ століть. Львів, 1998. 190 с.

15. Інформаційні ресурси

URL-адреси сайтів з української літератури:

Освітній онлайн-ресурс

<http://litmisto.org.ua/>

Електронна бібліотека української літератури

<http://www.utoronto.ca/elul/Main-Ukr.html>

Гуманітарний архів «Антропос»

<http://www.anthropos.net.ua/jspui/>

Архів журналу «Слово і час»

http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sch/texts.html

Архів журналу «Дивослово»

<http://dyvoslovo.com.ua/archive/>